

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADA DOAMNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie
Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechi 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei
Studentții plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul post

SUMAR

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea I*: Dr. Emil Frischauer cu Pauline de Hessenstein.
Curtea de apel din București, secțiunea I: Spiridon Miștoi cu Societatea română de comerț.

Curtea de apel din Craiova, secțiunea I: Alexandrina N. Spioreanu cu Anica H. Mavromati.

BIBLIOGRAFIE. — Cercetări asupra vechei organizări judiciare a Românilor, de Grigore Puricescu, avocat.

Buletinul publicațiilor judiciare.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I

Audiența dela 21 Noembrie 1912

Președinta d-lui C. R. Manolescu, președinte

Dr. Emil Frischauer cu Pauline de Hessenstein

EXECUTOR. — HOTĂRĂRI DATE ÎN TARĂ STREINĂ. — CONDIȚIUNI DE ÎNCUVIINȚARE. — ART. 3 ȘI 10 DIN CONVENȚIA DELA HAGA. — ART. 374. PR. CIVILĂ.

Potrivit art. 374 din procedura civilă, hotărârile judecătorești date în țări străine ne putând fi executorii în România decât dacă au fost date de tribunalele competente și sunt rămase definitive, dacă nu se calcă legile de ordine publică ale României și dacă între amândouă statele există reciprocitate de executare, de aci rezultă că tribunalele române chemate să acorde executorul, fiind ținute să observe îndeplinirea acestor condițiuni, sunt în drept să refuze acordarea executorului, când constată că hotărârea

nu a fost comunicată în mod valabil, așa cum se prevede prin art. 3 și 10 din convenția dela Haga, și prin urmare nu e rămasă definitivă.

No. 834. — Respins recursul făcut de dr. Emil Frischauer contra deciziei Curții de apel din București, secția I, No. 22 din 1912, în proces cu Pauline de Hessenstein ¹⁾

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier C. Marinescu. S'au ascultat: d-l avocat D. Negulescu, pentru recurent, în dezvoltarea motivelor de casare; d-nii avocați Teodorescu și Cernea, pentru intimată, în combateri

Curtea deliberând,

Asupra motivelor de casare:

I. «Violarea art. 19 din convenția dela Haga. Am invocat înaintea Curții de apel, dispozițiunile art. 19, ultimul aliniat al legii din 4 Aprilie 1909, pentru aplicarea convenției dela Haga, care proclamă regula că autoritatea lucrului judecat a unei hotărâri străine rezultă din simpla declarațiune a Statului care a adresat cererea.

«Curtea de apel refuză a face aplicațiunea acestui text, pe motiv că dispozițiunile sale se referă numai la hotărârile relative la cheltueli de judecată fără să observe că art. 19 face o excepțiune dela regula generală pentru admiterea executorului prin aceia că nu cere citarea părților în instanță. Acest articol, impunând condițiunea, ca hotărârea să fie executorie, condițiune ce este comună și pentru admiterea executorului în genere. Certificatul de care e vorba pentru satisfacerea acestei condițiuni își va găsi aplicare în ambele cazuri.

1) Vezi „Dreptul“ No. 22 din 1912.

II. «Exces de putere. Violarea principiilor relative la remiterea citațiunilor, și a art. 5 din convenția dela Haga. Pentru a demonstra înaintea Curței că contesa de Hessenstein a fost valabil citată și că hotărârea a rămas definitivă, am prezentat o notă verbală și două certificate conform art. 19 din convenția dela Haga.

«Curtea refuzând de a face aplicația art. 19, impune părții obligația de a face demonstrațiunea că actele de procedură au fost remise într'un mod valabil. Curtea fără să examineze această chestiune trage o prezumțiune de neregulată citare din certificatele și adresa pe care le respinsese cu un moment mai înainte, zicând că în aceste certificate se vorbește de două acte de procedură pentru comparațiunea contesei înaintea tribunalului din Viena, pe când în realitate comisarul n'a primit de cât unul și-mi respinge cererea de executor, pe motiv că nici nu a fost ridicat de partea adversă.

«Procedând astfel, Curtea violează interpretarea dată art. 19 din convenția dela Haga, nu motivează această revenire, comite un exces de putere și violează în același timp dispozițiunile art. 5 din convenția dela Haga, care cere ca citația să fie remisă iar recipisa de primire să se întoarcă la tribunalul care a trimis actul.

III. «Omisiune esențială, violarea principiilor în materie de remitere de citațiuni și violarea art. 5 din convenția dela Haga.

«Am arătat înaintea Curței de apel că în sistemul austriac citațiunea pentru prima înfățișare face parte integrantă cu acțiunea, că adică citația are două rubrici pe una trecându-se chemarea tribunalului și pe cealaltă acțiunea.

«Am dovedit de asemenea că în sistemul austriac când se emite o citațiune, tribunalul trimite agentului însărcinat cu înmânarea o adeverință de primire (Zustellungschein), ale cărei prime trei rubrici sunt completate de tribunal, iar ultimele două se completează de agent și că agentul predând actul completează doada pe care o restituie tribunalului. Deci agentul nu a putut să predea de cât un singur act, care conținea în acelaș timp și citațiunea și copia citațiunei. Curtea constată că două acte au fost trimise de tribunalul din Viena, că contesa de Hessenstein, primind un singur act, remiterea nu a fost completă, fără să observe Curtea că în materie de remitere de acte de procedură și în special de citațiuni adeverința de primire nu se înmânează părții, ci se restituie tribunalului pentru a constată îndeplinirea formelor procedurale.

«Că, dacă Curtea ar fi citit mai departe certificatele ministerului de externe și al legățiunei Austro-Ungare, ar fi văzut că doada de remitere nu s'a înmănat contesei de Hessenstein, pentru că s'a întors, cum trebuie să fie, la tribunalul din Viena.

«Curtea, cerând ca toate actele de procedură să se înmâneze contesei de Hessenstein împreună chiar cu

adeverința de primire, comite o eroare gravă de drept, în materie de remitere de citațiuni, și calcă în acelaș timp și dispozițiunile art. 5 din convențiunea dela Haga.

IV. «Exces de putere. Violarea art. 374 pr. civilă română, § 84, din codul austriac și a convenției cu Austria din 25 August 1871. Conform art. 374, pr. civilă română, instanța de execuțiune, trebuie să examineze dacă hotărârea a rămas definitivă, dacă emană dela autoritatea competente, dacă nu se violează legile de ordine publică și dacă între ambele state există reciprocitate de execuțiune. Curtea de apel intră și în examinarea citațiunilor bazându-se: 1) pe adresa ministrului nostru de justiție, din 15 Ianuarie 1911, care sezisând tribunalul Ilfov, i a pus în vedere de a cerceta dacă citarea părților s'a făcut în regulă.

2) »Curtea crede că o hotărâre nu rămâne definitivă dacă citarea părților nu s'a făcut în mod valabil.

3) «Curtea crede că are acest drept chiar din dispozițiunile art. 374, procedura civilă, care admite după Curte o reciprocitate de sisteme. Or, în Austro-Ungaria, tribunalele au un asemenea drept în baza legii din 27 Mai 1896.

Curtea hotărând astfel violează :

1) «Principiul că o lege în vigoare nu poate fi modificată printr'o simplă adresă o ministerului de justiție;

2) «Principiul că o hotărâre definitivă prin comunicarea în regulă făcută părților independent de citațiune, și dacă o parte susține că nu a fost valabil citată are deschisă calea contestației la executare. De altminterlea sistemul fortcluziunei în materie de acte de procedură a fost admis de legiuitorul român; 3) Reciprocitatea de sisteme, admisă de Curtea de apel, e vechiul sistem consacrat de art. 374. Noul cod de procedură din 1900, a admis sistemul consacrat de art. 941 din codul italian și 661 din codul german.

«Judecătorii Români, nu vor trebui să examineze de cât dacă sentința a rămas definitivă, dacă emană dela un tribunal competente, dacă nu atinge regulele de ordine publică și dacă între România și un stat strein este reciprocitate de execuțiune.

«Acest articol nu mai cere examenul sistemului strein și aplicarea lui în România, căci numai în acest caz s'ar fi putut procedea la examinarea citațiunilor. Curtea violează art. 374, pr. civilă, intrând în examenul citațiunilor conform codului austriac, violează dispozițiunile § 84 din acel cod care formulează că condițiunile executorului pot fi modificate prin convențiuni cu diferitele state și violează încă convenția cu Austria din 25 August 1871, care nu cere o asemenea condițiune.

V. «Exces de putere. Rea aplicare a art. 5 din convenția dela Haga. Violarea art. 9 din aceea convențiune și a principiului că tribunalul român în materie de executor trebuie să examineze formele procedurale pentru

rămânerea definitivă a hotărârei conform legilor țării tribunalului strein.

«Contesa de Hessenstein, a susținut că conform art. 5 din convenția dela Haga, actele de procedură pentru a fi comunicate în regulă trebuie să fie însoțite de o traducere în limba română. Curtea constată în fapt, că atât citațiunea cât și comunicarea hotărârei nu au fost însoțite de o atare traducțiune și de aci conchide că comunicările nu au fost făcute în regulă.

«Am susținut înaintea Curții că dispozițiunile convenției dela Haga, pot fi modificate prin uzanțe internaționale; că, între România și Austria, nu se practică asemenea traducțiuni, Curtea în loc să ceară informațiuni pe cale diplomatică conform art. 9 din convenția dela Haga, conchide că actele de procedură nu au fost bine remise și refuză exequatorul.

«Am susținut înaintea Curței că traducerea este necesară pentru a individualiza actul remis, că în speță actul a fost specificat de agent prin indicarea numărului; că, prin urmare, remiterea a fost valabilă față de tribunalul din Viena.

Omisiune esențială. Exces de putere :

VI. «Am ridicat înaintea Curței de apel, chestiunea că citațiunea pentru primă înfățișare (Ladung zur ersten Tagsatzung), este o parte a acțiunii și că nu figurează numele părților în citațiune, care e cuprinsă în acțiune cu care formează un singur tot.

«Curtea de apel nu discută această chestiune, deși am invocat textele din codul austriac, deși am prezentat la dosar un model de asemenea citațiune și considerând citațiunea cu totul independentă de acțiune, ca în sistemul român, îmi respinge cererea de exequator»

Având în vedere decizia supusă recursului din care se constată că la 21 Iunie 1910, recurentul dr. Emil Frischhauer a chemat în judecată înaintea tribunalului civil, secția VII din Viena pe intimata Contesa Pauline de Hessenstein, domiciliată în București, spre a-i plăti suma de 10.634 coroane și 76 heleri, ca onorariu de avocat; că intimata neprezentându-se la tribunal la termenul de 13 Septembrie acelaș an, fixat pentru judecarea procesului, s'a dat în lipsă hotărârea No. 368 din 1910 prin care a fost condamnată la suma arătată plus accesorii; că, în urmă, partea câștigătoare a cerut acelu tribunal să interviev pe cale de comisiune rogatorie pentru executarea hotărârii în România și trimițându-se actele ministerului de justiție român, acesta prin adresa No. 983 din 15 Ianuarie 1911, a sezișat tribunalul Ilfov, secția I, punându-i în vedere a cercetă în mod prealabil : 1) dacă hotărârea a fost pronunțată de o instanță competente și are autoritate de lucru judecat; 2) dacă citarea părților s'a făcut în regulă; 3)

dacă partea condamnată a fost prezinte sau reprezentată în mod legal la judecarea litigiului sau, în cazul când a lipsit, dacă a fost citată în regulă de a se înfățișa; și 4) dacă hotărârea nu conține nici o dispoziție contrară ordinii publice sau dreptului public al statului;

Că, tribunalul Ilfov, secția I, încuviințând investiirea hotărârii tribunalului din Viena cu formula executorie și acordând exequatorul, contesa de Hessenstein a făcut apel și a invocat în apărarea sa următoarele motive : 1) că rău tribunalul s'a bazat pe art. 19 din convențiunea dela Haga, de oarece în speță nu e vorba de o hotărâre relativă la cheltueli de judecată la care este aplicabil acel articol; 2) că, nu s'a făcut comunicarea actelor : citație, copie după acțiune și după hotărârea a cărei executare se cere pe cale diplomatică; și 3) că, chiar dacă s'ar fi făcut pe această cale, comunicarea este neregulată;

Considerând că Curtea de apel găsește că sunt întemeiate numai primul și al treilea motiv de apel și, reformând sentința tribunalului Ilfov, respinge cererea de investire ca formula executorie a sentinței tribunalului din Viena și prin consecință exequatorul acelei sentințe;

Considerând că Curtea de apel pentru a respinge cererea, constată între altele că comunicarea către intimată a sentinței tribunalului din Viena a cărei executare se cere nu este valabilă, de oarece nu a fost făcută în conformitate cu regulile prescrise de convenția dela Haga și nici cu cele cuprinse în procedura civilă română care guvernează înmânarea actelor pe teritoriul român;

Considerând că, conform art. 374 procedura civilă, investiirea cu formula executorie de către tribunalele române a hotărârilor judecătorești date în țări străine nu se va putea încuviința decât dacă aceste hotărâri sunt date de tribunalele competente și sunt rămase definitive, dacă nu se calcă legile de ordine publică ale României și dacă între amândouă statele este reciprocitate de executare;

Că, de aci rezultă ca tribunalele române pentru a putea să acorde exequatorul trebuie să cerceteze între altele, dacă hotărârea a rămas definitivă;

Că, în speță, hotărârea tribunalului din Viena fiind dată de tribunal în prima instanță și în lipsa intimătei contesa Pauline de Hessenstein, Curtea de apel eră ținută să examineze dacă acea hotărâre a fost comunicată în mod valabil către intimată pentruca dânsa, luând cunoștință de existența unei hotărâri condamnatoare, să o atace pe căile legale de reformare hotărârilor, sau dacă nu a fost atacată, să rămâe astfel definitivă cu caracter de autoritate de lucru judecat;

Considerând că, în această privință, nu se poate

invocă vreo dispozițiune specială contrară din legea dela 14 Aprilie 1909 pentru aprobarea convențiunei internaționale dela Haga din 4 Iulie 1905, care ar permite acordarea exequatorului unei hotărîri streine fără a se examina de către tribunalul chemat să dea exequatorul dacă acea hotărîre a fost valabil comunicată și deci dacă a rămas definitivă;

Că, dacă ultimul aliniat al art. 19 din acea lege prevede că, pentru satisfacerea condițiunei ca hotărîrea să aibă puterea lucrului judecat va fi de ajuns o declarație a autorității competente a statului, care a dresat cererea de executare, constatând că hotărîrea are puterea lucrului judecat, această dispoziție specială privește evident numai hotărîrile relative la cheltueli de judecată;

Că, în adevăr, aceasta rezultă nu numai din textul art. 19 citat și din faptul că este pus sub capitolul intitulat „cauțiunea judicatum solvi”, dar și din lucrările pregătitoare ale convențiunei dela Haga, care invederează că, din cauza suprimării acelei cauțiuni, s'a creiat o situație specială favorabilă numai pentru executarea hotărîrilor relative la cheltuelile de judecată care erau garantate de acea cauțiune;

Că, în speță, fiind vorba de o hotărîre de acest fel, ci de o hotărîre condamnătoare asupra fondului procesului, nu este aplicabil articolul 19 citat și prin urmare tribunalele române chemate a încuviința exequatorul cerut a trebuit să constate ele în prealabil, între altele, dacă hotărîrea a fost comunicată în mod valabil și deci dacă a rămas definitivă și are puterea lucrului judecat, neputându-se mărgini în această privință numai la declarația autorității Statului care a adresat cererea;

Considerând că, Curtea de apel examinând modul cum s'a comunicat hotărîrea a cărei executare se cere, constată că este neregulat, de oarece din procesul-verbal încheiat în ziua de 1 Octombrie 1910, de către comisarul respectiv, rezultă numai că s'a comunicat intimătei un act strein cu No. 368 din 1910, fără să se constate că eră însoțit de o traducere în limba română sau să se arate cel puțin natura actului și autoritatea dela care emană;

Că, Curtea de apel a considerat că, o asemenea comunicare nu este valabilă, de oarece intimata nu a putut să aibă cunoștința de existența unei hotărîri condamnătoare în contra sa și deci acea hotărîre nu a putut să rămână definitivă pentru a avea autoritate de lucru judecat;

Că, judecând astfel, Curtea de apel nu a comis exces de putere și nu a violat nici unul din articolele citate în motivele de casare;

Că, în adevăr, art. 3 și 10 din convențiunea dela Haga prevăd că actele ce se cere a fi comunicate trebuie să fie redactate în limba autorității căreia se

adresează sau într'altă limbă admisă între cele două state interesate, ori cel puțin să fie însoțite de o traducere făcută în una din aceste limbi;

Că, această dispozițiune trebuie respectată, de oarece ea este edictată atât pentru ocrotirea intereselor părții căreia i se adresează actul, ca astfel să poată cunoaște despre ce este vorba și să se facă deci o apărare utilă, cât și în vederea interesului superior al Statului de a putea să-și exercite dreptul de control asupra actelor ce se comunică pe teritoriul său;

Că, prin urmare, dacă comunicarea unei hotărîri streine a cărei executare se cere în țara noastră, nu este făcută în conformitate cu cerințele art. 3 și 10 citate, nu este valabilă și nu poate fi ținută în seamă de către instanțele noastre judecătorești;

Considerând că, în speță, decizia Curții de apel, prin care se respinge exequatorul menținându-se pe constatarea că hotărîrea a cărei executare se cere nu a fost valabil comunicată intimătei și deci nu are caracterul definitiv, este inutil a se mai examina celelalte cestiuni care formează obiectul motivelor de casare, cestiuni relative la constatarea Curții de apel că, nici citațiunile nu au fost valabil comunicate intimătei în procesul în care s'a dat hotărîrea a cărei executare se cere.

Că, prin urmare, recursul este neîntemeiat și cată să fie respins.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA I

Audiența dela 11 Februarie 1913

Președința d-lui Victor Antimescu, consilier

Spiridon Miștoi cu Societatea română de comerț

CAMBIE. — CONDIȚIUNI ESENȚIALE. — CAUZĂ. — ART. 270, COD. COMERCIAL

CAMBIE. — ACT SEPARAT. — SEMNĂTURĂ. — CAUZĂ JURIDICĂ. — CAMBIE. — ACȚIUNE CAMBIALĂ — DACĂ SE POATE CONEXA CU O ACȚIUNE ORDINARĂ.

CAMBIE. — VALOARE PRIMITĂ ÎN MĂRFĂ. — PRIVILEGIU. — ACȚIUNE CAMBIALĂ.

1° Cambia din moment ce îndeplinește toate condițiunile esențiale cerute de art. 270 cod. comercial, prin chiar semnătura ei, are cauză juridică, arătarea cauzei pe cambie nefiind cerută de legiitorul comercial.

2° Când cambia este emisă drept preț al unei mărfi vândute, după cum rezultă din o convenție separată, prin aceasta cauza ei juridică se învederează și mai mult, dar independent de actul separat, prin semnătura ei, cambia are o cauză juridică.

3° Acțiunea pentru plata unor cambii care întrunesc toate condițiunile cerute de lege, fiind pur cambială, nu se poate conexasă cu o acțiune ordinară în rezilierea vânzării pentru al cărei preț s'au dat cambiele.

4° Când cambiele date conțin mențiunea că valoarea lor a fost primită în marfă, și alături de cambii a intervenit și un act de vânzare al acelei mărfi și pentru care vânzătorul înțelege să-și menție privilegiul asupra mărfii—în speță niște mașini,—nu se poate cere în acțiunea cambială pentru plata lor și recunoașterea privilegiului vânzătorului, la aceasta opunându-se caracterele acțiunii cambiale, o asemenea pretențiune se poate validă pe calea separată, ordinară.

Curtea,

Având în vedere apelul făcut de Spiridon Miștoi contra sentinței No. 1448 din 1912 a tribunalului comercial Ilfov ;

Având în vedere că, prin această sentință, admitându-se în lipsa apelantului acțiunea Societății române de comerț, s'a obligat Spiridon Miștoi la plata sumei de lei 17050 constatată prin zece cambii, recunoscându-se tot de odată și dreptul de privilegiu reclamantei societăți asupra mașinilor vândute apelantului și arătate prin actul de vânzare din 7 Aprilie 1909, pentru al căror preț apelantul a subscris cele 10 cambii ;

Având în vedere susținerile orale și în scris ale părților ;

Având în vedere că apelantul susține : 1) că rău a fost condamnat de tribunal la plata valorii cuprinsă în cele 10 cambii, întru cât acestea n'au cauză juridică, întemeindu-se ca act scris, conform art. 349 cod. com., pe însuși actul de vânzare prezentat de intimat ; 2) că constatându-se că sânt lipsite de cauză acele cambii, să se conexeze prezenta acțiune cu acțiunea pendentă înaintea tribunalului comercial Ilfov intentată de apelant pentru rezilierea vânzării de mașini ; 3) că nefiind admisibile acestea, în tot cazul să nu fie condamnat de cât la plata valorii cambiilor, ne mai recunoscându-se intimatului Societății dreptul de privilegiu asupra mașinilor vândute, o asemenea recunoaștere—cum a făcut tribunalul—neputând fi făcută pe calea acțiunii cambiale ;

Având în vedere că, în ce privește lipsa de cauză juridică a cambiilor, obiecțiunea apelantului este ne-temeinică, de oare ce, în materie cambială, după

art. 270 aliniat. ultim. cod. com., nu se cere a se arăta pe cambie cauza ei, dânsa fiind presupusă ipso facto și de drept existentă în obligația cambială prin însăși semnarea de către emitent a cambiei cu toate mențiunile ei esențiale ;

Că, mai mult de cât atât, din însuși actul de vânzare din 7 Aprilie 1909, prezentat de intimat și la care s'a referit apelantul, reese în mod clar că drept modalitatea prețului mașinilor vândute de casa Feher, și ca acoperire a acestui preț a semnat cambiele în valoare de 17050 lei, în ordinul citatei case, transmise prin gir intimatului de azi, în cât justificându-se cauza lor și prin conținutul actului de vânzare, prima întâmpinare a apelantului este nefondată ;

Considerând că, din moment ce cambiele au cauză juridică, iar condițiunile esențiale cerute de art. 270 cod. com. pentru existența lor sânt îndeplinite, acțiunea de față este o acțiune pur cambială, care nu poate fi conexasă cu o acțiune ordinară în rezilierea vânzării, așa cum este pornită de apelant înaintea tribunalului comercial Ilfov, căci la aceasta s'ar opune nu numai caracterul special sumar și rapid al acțiunii cambiale, caracter care lipsește acțiunii ordinare, dar, apoi, însăși principiile din materie de conexare nu permit conexarea unei afaceri pendente înaintea Curții cu o alta pendente înaintea unei instanțe inferioare, deci, și cererea de conexare formulată de apelant cată a fi respinsă ca neadmisibilă ;

Considerând că, în ce privește cea de a treia obiecțiune a apelantului, dânsa cată a fi admisă ca fondată, de oarece dacă legiuitorul comercial în scopul facilitării și ușoarei circulațiunii a fondurilor ca și a garantării cambiei, a dat acesteia ca și acțiunii derivatoare dintr'ânsa caracterele excepționale recunoscute prin codul de comerț, prin aceasta n'a înțeles să reglementeze și să garanteze de cât conținutul ei în tot ceia ce ea trebuie să cuprindă ca mențiuni esențiale nu și alte condițiuni anexe ei, așternute în acte juridice separate, chiar în legătură cu emiterea ei ;

Că, dacă în o cambie se va arăta că valoarea ei a fost primită în marfă, iar prin un înscris separat se va arăta în ce a consistat acea marfă, și că vânzătorul înțelege a-și menține pentru plata prețului ei, privilegiul ce are după dreptul comun, dacă posesorul cambiei pentru plata ei pornește acțiune cambială, nu va putea să ceară și să obție recunoașterea privilegiului său cu ocaziunea acestei acțiuni, ci separat, căci a admite aceasta ar fi a întinde garanțiile excepționale date de legiuitor cambiei, nu numai la ea, ci și la alte acte separate în legătură cu ea, ceia ce nu se poate admite fără un text expres al legii.

Considerând că intimatul prin acțiunea de la prima instanță cerând în afară de plata cambiilor pe te-

mei lor, și recunoașterea privilegiului nerecunoscut prin cambii, ci prin actul de vânzare separat din 7 Aprilie 1909, iar tribunalul încuviințând aceasta, o asemenea măsură nu se putea admite în ce privește recunoașterea privilegiului, caracterul special și excepțional al acțiunii cambiale opunându-se la aceasta; deci aceasta a treia obiecțiune a apelantului fiind temeinică, apelul său numai în ce privește acest punct cată a fi admis, reformându-se în parte sentința apelată, rezervându-se intimatului calea acțiunii ordinare pentru valorificarea dreptului său de privilegiu.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier Eftimie Antonescu, admite, în parte, apelul, etc.

Semnați: V. Antimescu, D. A. Mavrodin, Ef. Antonescu.

CURTEA DE APEL DIN CRAIOVA

SECȚIUNEA I

Audiența dela 9 Noembrie 1912

Președința d-nului I. Urdăreanu, consilier

Alexandrina N, Spireanu cu Anica H. Mavromati

EXECUȚIUNE SILITĂ. — URMĂTIRE IMOBILIARĂ. — CONTESTAȚIUNE.
— APEL. — INADMISIBILITATE. — ART. 525 ȘI 533, PR. CIVILĂ.

Dispozițiunile art. 533 pr. civilă, potrivit căroră este inadmisibil apelul făcut contra hotărârilor tribunalelor date în materie de contestațiune la urmărirea ce se face asupra unui bun nemișcător, — aceste hotărâri fiind susceptibile numai de recurs în casație odată cu ordonanța de adjudecare — se aplică nu numai în ce privește terțele persoane, ci și când contestația este îndreptată de datornic sau continuatorii săi, deoarece ce art. 533 regulează căile de atac ale tuturor contestatorilor prevăzuți de art. 525 pr. civilă, în care se cuprind fără distincțiune atât datornicii cât și creditorii și terți interesați.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Alexandrina N. Spireanu cu autorizația soțului său N. D. Spireanu, din T-Severin, strada Primăverii 35, contra sentinței civile a tribunalului districtului Mehedinți, secția I No 67 din 1912, prin care i s'a respins ca nefondată contestația făcută contra urmării silită a averii imobile a defunctei Anica H. Mavromati, cerută de creditorul D. Coandă și s'a menținut actele de urmărire și vânzare.

Văzând citata sentință;

Având în vedere actele cauzei și susținerea celor prezenți.

Având în vedere că, după dispozițiunile art. 525 combinat cu art. 533 pr. civilă, când tribunalul respinge contestația făcută sau din partea detornicului, ori din partea creditorului, sau din partea altor al

treilea, cari intervin sau pentru a se anula urmărirea, sau pentru revendicarea ori păstrarea unui drept de proprietate, sau oricărui alt drept asupra nemișcătoarelor urmărite, hotărârile date în aceste cazuri nu sunt supuse decât recursului, odată cu ordonanța de adjudecare;

Considerând că, în speță, tribunalul respingând contestația apelantei la o urmărire de avere nemișcătoare, dânsa potrivit art. 533 pr. civilă, nu are drept de apel, ci numai de recurs în casație odată cu ordonanța de adjudecare, și ca atare curtea urmează a respinge apelul ca inadmisibil.

Considerând că, motivul invocat de d-l Spireanu, unul din advocații apelantei, cum că în speță ar fi aplicabil art. 402 pr. civilă, care ar fi generic, este nefondat, fiindcă art. 402 este relativ la urmărirea de avere mobiliară, pentru care legiuitorul a prevăzut alte forme de cât la executare de imobile.

Că, nu este nici o îndoială în această privință reese din simplul fapt că legiuitorul procedurii civile, începând a trată despre materia execuției silită în genere, se ocupă în primele capitole mai întâiu de formele preliminare ale execuției silită în genere, apoi trece la execuția silită a averilor mișcătoare, și după terminarea acestei părți de materie, trece la execuția averilor nemișcătoare, pentru cari în multe părți a prescris cu totul alte forme, de cât la execuțiunile silită relative la averea mișcătoare.

Că, nu este întemeiat nici celalt motiv invocat de avocatul apelantei, cum că art. 533 pr. civilă, n'ar fi aplicabil decât terțelor persoane, și în speță, apelanta n'ar fi de cât continuatoarea debitoarei, fiindcă art. 533 pr. civilă regulează căile de atac ale tuturor contestatorilor prevăzuți de art. 525 pr. civ. în care se prevăd fără nici o distincție atât datornicii, cât și creditorii și terți.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier N. Paraschivescu, respinge ca inadmisibil apelul.

Semnați: I. Urdăreanu, M. Măinescu, N. Paraschivescu.

BIBLIOGRAFIE

Cercetări asupra vechei organizări judiciare a Românilor

Sub titlul de „*Recherches sur l'ancienne organisation judiciaire des Roumains*“, D-l Ioan Konduraki a prezintat facultăței de drept din Paris, o lucrare în baza căreia a obținut titlul de doctor în științele juridice.

Faptul că pentru prima oară o teză poartă asupra unui atât de vast subiect de istorie și organizare judecătorească, m'a determinat la redarea în mod sumar a părților care alcătuiesc această lucrare, produs al unor lungi și detaliate cercetări asupra documentelor, caredacă abundă în această materie, sunt totuși uneori atât de puțin clare și contradictorii încât pun într'un greu impas pe ce-l care având a se servi de ele, este nevoit cu minuțiozitate a le cercetă.

Cunoașterea și pătrunderea instituțiilor unui popor este tot ce poate fi mai interesant, în el găsim adânc săpate urmele pe care acel popor le-a putut lăsa și care sunt referitoare la condițiile sale de existență, la gradul de civilizație, precum și la relațiile sociale pe care, la o anumită epocă determinată a evoluției sale, le-a putut avea.

Ori nicăeri „la différence que les conditions spéciales de vie imposent à chaque institution, ne se fait mieux remarquer que dans le domaine de l'organisation judiciaire“. (pag. 16).

Cum subiectul pe care această lucrare îl anunță era prea vast și prea pretențios pentru cadrul unei teze, autorul a chibzuit că este bine ca în această împrejurare să se ocupe numai despre *Organizarea judecătorească a Moldovei*.

În planul lucrării, pentru studierea vechei organizări judecătorești a Moldovei, se prevăd două perioade.

Dintre acestea, prima cuprinde epoca anterioară formării principatului Moldovei, iar cealaltă, epoca care începe dela fundarea principatului Moldovei și care durează până în secolul al XIX-lea.

Ca și la celelalte popoare și la români, autoritățile care împărțeau dreptatea au variat foarte mult. „A l'origine il n'existait pas en Moldavie d'organes judiciaires bien définis, comparables à ceux que nous trouvons plus tard dans une phase d'évolution plus avancée; les normes juridiques elles-mêmes, la coutume *ius valachicum* n'étaient pas encore fixées, chaque village, chaque famille connaissait les coutumes diverses. On ne peut parler d'une instance régulière où fussent appliquées ces normes. Le bon sens et souvent la raison du plus fort ont joué seuls le rôle de loi et d'instance. À cette époque, comme dans l'ancienne Rome existait une procédure extraordinaire, sans procès, où la vengeance privée et la force de chacun mettait fin à toute querelle“ (pag. 16).

Dacă lipsa de organizație judecătorească care se observă în această epocă anterioară formării principatului Moldovei, a dat onora dintre scriitorii străini credința că poporul nostru a fost un popor de nomazi, apoi această lipsă precum și aceea că istoria nu pomeneste, la începutul Evului-Mediu, despre existența poporului român în Dacia, se datoresc năvălirilor barbarilor care au silit pe români să păstreze ascunzătorile munților, ca singurele locuri de siguranță și adăpost.

Acest lucru se observă de altminteri cu atât mai ușor cu cât după o absolută tăcere, asupra rostului și organizării poporului român, se pomeneste despre o organizare politică și militară a românilor, sub forma knezatelor și voevodatelor.

Prin urmare, este un fapt cert că în această epocă care durează până la fundarea principatului Moldovei, o organizare judecătorească propriu zis nu există.

Cultura nu era încă fixată. Părțile își puteau face singure dreptate.

În această epocă în care găsim cea mai veche urmă de organizare judecătorească, la sate întâlnim ca judecători pe *cnezi*, asistați de adunarea bătrânilor, iar în ținuturi mai întinse pe *voevod*, în același timp șef militar și administrator, dar cu atribuțiuni judiciare foarte restrânse și asistat în acest ultim caz de către adunarea *cnezilor*.

Asupra caracterului și origini acestor instituții autorul se exprimă spunând că ele nu sunt împrumutate din vreo țară străină, ele fiind „*rezultatul necesităților reale care s'au manifestat la o epocă anumită a evoluției noastre*“.

Prima perioadă asupra căreia în câteva cuvinte am insistat, fiind terminată, vom trece la examinarea celei de a doua care, după cum am spus, durează dela înființarea principatului Moldovei (1349) și până la regulamentul organic.

Un fapt în deajuns de cunoscut este desigur acela prin care se arată că vechiul nostru drept românesc, ignoră principiile fundamentale ale dreptului care astăzi formează baza noii noastre organizări judecătorești.

Separatiunea puterilor nu era cunoscută de către vechea noastră organizare judecătorească. Justiția civilă nu era delegată, era însă permanentă și sedentară și deși există o ierarhie judecătorească, totuși regula celor două grade de jurisdicțiune nu era totdeauna respectată.

Aceleași tribunale judecau afacerile civile și criminale, cu alte cuvinte există unitate de jurisdicțiune civilă și criminală. Înaintea instanțelor judecătorești nu toate persoanele erau egale.

Toate nedreptățile erau considerate ca furt. Judecătorul avea latitudinea de a aprecia după libera sa voie și credință, iar nu ca astăzi în limitele indicate de către normele juridice. Autoritățile judiciare ordinare erau împărțite după cum în compunerea lor intrau unul sau mai mulți judecători.

Printre autoritățile cu mai mulți judecători întâlnim: *jude*, *cnezi* și *vătămăni*, la sate, iar la orașe un juriu compus din 12 persoane, pângari, având ca șef pe *soltuz*, care distribuia dreptatea.

Acest juriu formă un tribunal exclusiv pentru a judeca procesele dintre locuitorii aceluiași orașe, având în același timp și atribuții municipale.

Pentru afacerile care depășiau competența lor, șeful juriului făcea numai anchetele, rezultatul comunicându-l domnitorului, care da judecata.

Această organizație a durat până la începutul secolului al XIX-lea.

Caracterul acestor jurisdicțiuni era cel al teritorialității și specialității.

Tot în această epocă întâlnim Divanul. Prin bogate detalii această instituție este expusă și cercetările minuțioase la care autorul s'a datat întru studierea acestei instituții, au rostul de a îndruma întru pătrunderea și perfectarea lui cunoaștere chiar și pe cei mai puțin inițiați în această materie.

Cine compunea Divanul, locul unde sieja, epoca ședințelor, procedura ce trebuia urmărită înaintea lui, care erau rostul părților, sunt o serie de interesante capitole, cu claritate și precizie expuse.

Ca probe erau admise înaintea Divanului: înscrierile, jurământul, martorii, conjuratori. Asupra conjuratorilor și origini lor se găsește detalii foarte prețioase și nu în puține locuri expuse chiar păreri originale, întemeiate pe documente și scrieri de ale istoricilor noștri. Sentința Divanului formează un capitol aparte de asemenea și *autoritatea lucrului judecat, legătura, hierăia*.

Vin căile de atac, dreptul de opoziție, de apel și de recurs.

Acestea spuse relativ la autoritățile judiciare ordinare prevăzute cu mai mulți judecători, pentru a vorbi despre autoritățile judiciare prevăzute numai cu un singur judecător, este nevoie de a le împărți în: autorități *generale și locale*.

Erau autorități generale: Domnitorul, boerii de sfat cum de pildă: marele logărar, vornicul Moldovei superioare, al celei inferioare, hatmanul, marele postelnic, etc.

Alături de sfatul domnitorului mai eră un oarecare număr de boeri cari aveau dreptul de a judeca peste tot, unde se găseau în Moldova și care compunea Divanul. Boerii carii luau parte la alcătuirea Divanului erau împărțite în: boeri mari, de a doua și a treia mână.

Nu mai boerii de rangul întâi aveau dreptul de a judeca.

Aceștia erau în secolul al XVIII-lea în număr de 16. Așa de pildă: marele stolnic, marele comis, marele medelnicer, etc.

Autoritățile locale erau: cei doi mari vornici, marele postelnic, părcălabul. Toți aceștia pronunțau decizii cu efect definitiv și prin aceasta se deferențiau de boerii Divanului a căror judecată era supusă confirmării domnitorului. Urmează după aceste autorități, pentru a forma un capitol cu totul aparte, *juridicțiunile de excepție*.

În primul rând autorul se ocupă despre *Forum dominum*, adică dreptul ce are proprietarul de a judeca pe țărani din satele situate pe domeniile ce le are ca proprietate.

După ce discută cesțiunea din punctul de vedere al argumentelor istorice și al documentelor, trage concluzia că din ele nu rezultă nici o probă concludentă în sprijinul acelora cari susțin existența unui *forum dominum* în Moldova, autorul sprijinindu-se în această afirmațiune pe un pasagiu din Dimitrie Cantemir. În altă ordine de idei autorul discută tribunalele eclesiastice.

Acestea au existat având ca judecător pe episcop sau pe mitropolit.

Relativ la competența lor o deosebire trebuie stabilită, după cum este vorba de competență *ratione materiae* sau *ratione personae*.

Între laici competența episcopului era pur facultativă, obligatorie și exclusivă pentru clerici.

Autorul vede în sinodul de azi o prelungire a jurisdicțiunii eclesiastice, o prelungire de alinieri foarte restrânsă.

O ultimă jurisdicțiune de excepție este cea a autorităților judiciare care aveau să tranșeze litigiile intervenite între străini. Vechile noastre legiuri se remarcă față de străini printr'o perfectă egalitate, egalitate care nu a existat în dreptul roman și care s'a menținut în Moldova până la începutul secolului al XVIII, când a fost introdus la noi regimul capitulațiilor.

Din acest moment tribunalele ordinare încetează de a mai fi competente pentru străini, lor substituindu-se consului fiecărei țări. Tot ca un regim excepțional trebuiesc privite și imunitățile, care nu puteau lua naștere decât în virtutea unei diplome sau carte de concesiune.

Aceste câteva cuvinte, desigur prea puțin numeroase față de însemnătatea studiului ce mi-am propus să

rezum, nu pot fi privite decât ca o tendință de a face și altora cunoscute acele lucrări, care se remarcă prin seriozitatea și importanța cesțiunilor pe care le tratează și la baza cărora, după cum însuși d-l Tisier, președintele tezei remarca, rezidă o muncă inteligentă, asiduă și bine disciplinată. Mai adăogând la cele până aci spuse și faptul că autorul discută organizarea noastră judecătorească din punct de vedere comparat, nu putem decât felicita și ură o strălucită carieră noului nostru confrate.

Grigore Puricescu
Avocat

Paris, 16/1/3/1913

BULETINUL PUBLICAȚIUNILOR JUDICIARE

Tribunalul Ilfov, secția comercială.

No. 2917, din 1913 Februarie 28.

Având în vedere petiția înreg. la No. 11060 din 1913 prin care d-l Th. Popești, cere a se face formalitățile cerute de art. 355 cod. com. cu privire la o cambie ce a perdut;

Având în vedere că, potrivit art. 354 și 355 cod. com., proprietarul unei cambii perdută sau sustrasă, poate cere anularea ei la tribunalul locului plăței, dacă va dovedi atât perderea sau sustragerea cambiei cât și proprietatea ei;

Având în vedere că, astăzi petiționarul în fața noastră, a dovedit că a perdut o cambie în valoare de 3000 lei cu scadența la 21 Februarie 1913, acceptată de Teodor Popescu și Arghira Popescu și scontată d-lui Mihai Ion din str. Țăranu, urmează a se încuviința cele prescrise de art. 355 c. com. al. II.

Pentru aceste motive,

Primul președinte al tribunalului comercial Ilfov, Ordonă ca oricine posedă o cambie în valoare de 3000 lei, acceptată de Teodor Popescu cu scadența la 21 Februarie 1913, scontată d-lui Mihai Ion, din str. Țăranu, 93, să o prezinte până în termen de 40 zile dela publicarea acestei ordonanțe, la grefa tribunalului comercial Ilfov, înștiințând că în lipsa de înfățișare, ea se va declara nulă și fără tărie față cu posesorul ei.

Această ordonanță se va afișa conform art. 355 cod. com. al. II, și se va publica în *Monitorul Oficial și ziarul Dreptul*.

Prim-președinte, C. G. RĂTESCU,

Grefier, A. Predescu.

A apărut:

Revista critică de drept, legislație și jurisprudență. Anul III, No. 1. Ianuarie—Februarie 1913.

Poliția tehnică și ancheta judiciară științifică de Constantin Zguriadescu, licențiat în drept, polițai, cu o prefață de d-l profesor I. Tanoviceanu.